

ปรัชญา ปานเกตุ ๒๕๕๑: การศึกษาวิเคราะห์โคลงพระราชพิธีทวาทศมาส
พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบปรปักษ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวิชาวรรณคดีไทย ภาควิชาวรรณคดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวณิต วิงวอน, อ.ค. ๓๒๑ หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาโคลงพระราชพิธีทวาทศมาส พระนิพนธ์สมเด็จพระ
เจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบปรปักษ์ เนื้อหาแบ่งเป็น ๖ บท
ว่าด้วยความเป็นมาของปัญหา การตรวจเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ๑๒ เดือน
องค์ประกอบด้านภาษาและเนื้อหา ของโคลงพระราชพิธีทวาทศมาส คุณค่าของโคลงเรื่องนี้
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า โคลงพระราชพิธีทวาทศมาสเป็นวรรณคดีคำโคลงที่มีการใช้ภาษา
ประณีตไพเราะ มีโวหารและความเปรียบทำให้เกิดจินตภาพ มีการลำดับความต่อเนื่องกัน
เป็นอย่างดี กวีได้บันทึกเหตุการณ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
และรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งสามารถสอบทานกับหลักฐานอื่นได้
บางตอนไม่ปรากฏในเอกสารอื่น ทำให้เป็นข้อมูลด้านประวัติศาสตร์อีกทางหนึ่ง ในส่วนของ
การพรรณนาเรื่องพระราชพิธีในรอบปีนั้น บางตอนกวีแทรกเรื่องประเพณีพิธีกรรมของราษฎร
ไว้ด้วย โคลงเรื่องนี้ทำให้เห็นการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยาและการเปลี่ยนแปลง
วัฒนธรรมในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการรับวัฒนธรรมตะวันตก ส่งผลถึงรูปแบบการจัด
พระราชพิธีและพิธีกรรมในสมัยต่อมาจนถึงปัจจุบัน โคลงพระราชพิธีทวาทศมาสจึงมีคุณค่า
หลายด้านคือคุณค่าทางวรรณศิลป์ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ และคุณค่าทางขนบประเพณี
พิธีกรรม

นางปรัชญา ปานเกตุ

ลายมือชื่อนิสิต

เสาวณิต วิงวอน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๒ / เม.ย. / ๒๕๕๑

Prachya Parnkate 2008: An Analytical Study of Klong Phra Rajapiti Tawatasamas by Krom Phraya Bamrabparapak. Master of Arts (Thai Literature), Major Field: Thai Literature, Department of Literature. Thesis Advisor: Assistant Professor Sauvanit Vingvorn, Ph.D. 321 pages.

This thesis is an analytical study of Klong Phra Rajapiti Tawatasamas by Krom Phraya Bamrabparapak. The thesis is divided into six chapters on the background of the research, literature review, writings about annual rites and rituals in twelve months, the components of Klong Phra Rajapiti Tawatasamas in terms of language and content, the value of the book, conclusion and suggestions.

The study finds that Klong Phra Rajapiti Phithi Tawatasamas is outstanding in the poet's use of language, which is rich with expressions and figures of speech. The sequence of each ceremony is appropriately described. The poet has recorded significant events in the reigns of King Rama IV and Rama V; most of which agree with other documents, while some are not found elsewhere, making this book historically useful. In his explanation of royal ceremonies, the poet intermittently includes those of common people. Klong Phra Rajapiti Phithi Tawatasamas makes evident the restoration of Ayutthaya art and culture as well as the changes caused by Western influences at the turning point of Rattanakosin era, which affect the procedure of some royal rites and ceremonies in the later time. The book is, therefore, valuable in various aspects: that is, as literature, as a historical record, and as a testimony of Siamese rites and ceremonies.

Prachya Parnkate
Student's signature

Sauvanit Vingvorn 2 April 2008
Thesis Advisor's signature